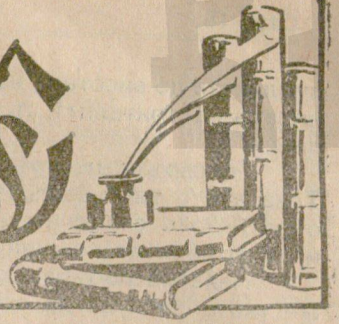

СЪГЛАСИЕ

Година I
1927

Редакция и издание на
Обществено Образователното Дружество „СЪГЛАСИЕ“
Градска Библиотека и Читалище в гр. Пазова.

Брой 3
26 април

Ил. Бърдаровъ.

КИНО ВЪ СЯЛОНА „СЪГЛАСИЕ“

Въпросът за откриване на кино въ салона на Общественото Образователно Дружество „Съгласие“ е повдиганъ нѣколкократно въ общи годишни събрания и е решенъ утвърдително. Миналата година настоятелството изпрати специална комисия отъ свои представители заедно съ специалистъ да искатъ оферти и да прегледатъ нѣкои апарати. Настоятелството е решило вече да приложи въ изпълнение още това лѣто решението на годишното събрание.

Неоспоримъ фактъ е голѣмиятъ напредѣкъ на филмовата индустрия — не я наричамъ *изкуство*, защото смѣтамъ, че не може да носи това име едно начинание създадено изключително по чисто търговски и капиталистични смѣтки, а не по духовни подбуди. Обаче именно за това, че капиталътъ намѣри добра храна за своя алетитъ въ киното, последното бѣ богато облагодетелствувано и въ сегашно време ние виждаме на екрана действително грандиозни нѣща.

Киното стана добъръ помощникъ на знанието. Благодарение на смели артисти и алчни кинопредприемачи, ние можемъ да направимъ страшни екскурзии, да участвуваме на ловъ въ северния ледовитъ океанъ и въ пустиннитѣ степи, да видимъ живи народи, за които бѣхме само чели или видѣли нѣкоя картинка въ списанията, да пресъздадемъ цѣли древни култури, които се развиватъ предъ нашия погледъ, да видимъ облацитѣ, които сж около върховетѣ и живота въ дъното на океана — защото киното има за сцена цѣлото земно кълбо. Безспорно тия положителни черти на киното не бива да останатъ неизползувани отъ едно обществено образователно дружество. Наистина, киното си остана нѣмо и то никога не ще замѣни театъра, кждето живото слово вълнува душата на зрителя много по-дълбоко, отколкото свѣтливитѣ трептения на екрана. „Въ началото бѣ словото и словото бѣ Богъ!“ Словото оказва такова обаяние, припритежава такава вълшебна сила. Обаче, ще се съгласимъ, че понѣкога безсловесното добро кино ни казва много повече отъ известни слова, написани на хартия. И ние не бива да си затворимъ очитѣ предъ грамадната просвѣтна роля, която едно добро кино може да изиграе. Не бива съ пишци и бомбастични изрази като: „Това е гавра съ изкуството, това е смъртъ за театъра“ да от-

хвъргаме изцѣло значението на киното, за единъ неговъ действителенъ недостатѣкъ — това угодничество на лошия вкусъ и създаване на блудкави комедии и авантюристични филми. Именно въ това отношение смѣтамъ азъ, че дружество „Съгласие“ ще може да направи нѣщо полезно съ единъ смисленъ подборъ.

Бързамъ сжщо да разсѣя опасенията на мнозина, че киното щѣло да се яви срещу театъра и да го задуши. Напротивъ. Театърътъ не се почувствува засегнатъ отъ сжществуващитѣ вече три кино-зали въ града, колкото отъ това, че близо една трета отъ прихода му се погълна отъ сцената и тя, нека го признаемъ, е още съвсемъ празна и гладна отъ кѣмъ декори, мобили и костюми. Киното ще даде доходи. И тѣзи доходи ще улеснятъ на първо време театъра. Азъ бихъ билъ правъ само тогава, ако смѣтаме театъра за общественъ, а не за такъвъ на артиститѣ. И само тѣй може да се обясни, защо има противници на една добра идея на настоятелството.

Киното ще улесни дружеството материално и не само че не ще го унизи, но ще го издигне и морално. Да се поясня. Първо, то ще струва доста евтино, защото не ще има нужда отъ новъ персоналъ, а само отъ единъ опитенъ операторъ. Енергията не ще му коштува нищо. Съ това то ще конкурира другитѣ кина по цени и ще има много посетители — значи добри приходи. Второ, ще се даде възможностъ за оригинални и разнообразни забави, което ще увеличи търсенето на салона. А това сж нови облаги. Трето, ще се използва мъртвия лѣтенъ сезонъ, който не дава почти никакви доходи. А салона „Съгласие“ има всичкитѣ преимущества, понеже е най-грамаденъ, съ най-много въздухъ и най-хладенъ презъ лѣтото.

Но, ако материалнитѣ облаги сж голѣми, не по-малки сж и моралнитѣ: Първо, ще се даде подборъ на добри филми, които ще бждатъ дадени на публиката на сравнително по-ниска цена. Второ, ще се организирватъ по-чести проекции и кинобеседи въ самото дружество, а не въ чужди зали. Трето, ще се дадатъ на ученицитѣ и ученичкитѣ всичкитѣ улеснения да виждатъ хубави нѣща, екскурзии, исторични картини и пр. Четвърто, ще се даде възможностъ на артиститѣ, като се улесни театъра отъ доходитѣ на киното, да иматъ повече време за работа, и следователно, да издигнатъ

публиката до висотата на Мелпомена, а не да угоди на зрителитѣ съ привличащи проститѣ маси пиеси.

Театърът не трѣбва да се бои отъ киното. Това което театърът може, киното не може. И обратното е сѣщо вѣрно. Киното прави прогреси и не трѣбва да се подценява.

Нека се побърза, особено сега, когато дружеството рискува да остане безъ срѣдства.

Единствената пречка, която дружеството може да срещне въ своето намѣрение, тя е саботиране

отъ страна на филмовитѣ агенции. Тамъ именно е главния въпросъ, който трѣбва предварително добре да се оговори. Но и това не би било силна пречка. Читалищнитѣ и ученически кино-театри растатъ ежегодно, и ще наложатъ на Министерството да влѣзе въ връзки съ филмовитѣ доставчици на западъ, безъ посредничеството на търговския капиталъ.

Пожелаваме въ най-скоро време настоятелството да реализира решението на годишното събрание,

Пано Рогозаровъ.

Пано Рогозаровъ или даскалъ Пано, както е билъ известенъ на времето си, е единъ отъ заслужилитѣ ратници за просвѣтата и културата на нашия градъ. Той е единъ отъ сподвижнитѣ на Несторъ Марковъ и, между другитѣ си заслуги, е свързалъ името си съ основаването на ученолюбивото дружество „Съгласие“ — най-крупния културенъ паметникъ въ града ни. Буденъ умъ на времето си, ревностенъ деятелъ по общонароднитѣ идеали, той е билъ честитъ да види родината си освободена и даже петнадесетъ години следъ освобождението е сѣлъ просвѣта въ нашата малка, но жадна за просвѣта и култура страна.

Синъ на бедно семейство, той е проявилъ още малкъ стремежъ и любовъ къмъ науката. Роденъ е въ Ловечъ презъ 1842 година. Баща му е билъ дребенъ занаятчия — тъкалъ е рогозки, подпомаганъ отъ децата си. Но малкия Пано, освенъ че помагалъ на баща си, посещавалъ и училището на даскалъ Ангелъ, който го обичалъ като умно и прилежно момче. Следъ това е посещавалъ училището на даскалъ Никола Ковачевъ. Жаденъ за по-голъми знания, той решилъ да продължи учението си. Подкрепенъ отъ добродѣтелни съграждани, тѣй напусналъ родния си градъ и отишелъ въ гр. Щипъ, дето се славелъ тогава като образецъ учитель известния Иосифъ Ковачевъ. При него младия Пано изучилъ педагогическото изкуство, усвоилъ звучната метода и се завърналъ въ Ловечъ, където билъ назначенъ за учителъ. Той и съгражданина му Тодоръ Мишаковъ сж взели инициативата и построили ново училище въ ловчанската махала „Хармането“. Последователно той е учителствувалъ въ Свищовъ, Севлиево и Тетевенъ. дето се оженилъ за Екатерина Кифалова, дъщеря на известния попъ даскалъ Лазаръ Кифаловъ. Въ Свищовъ е живѣлъ въ къщата на Алеко Константиновъ, съ бащата на когото е водѣлъ усиленъ борба срещу гръцкото духовенство.

Отъ 1868 до 1872 г. Пано Рогозаровъ е учителствувалъ въ гр. Пльвенъ. Когато Несторъ Марковъ дошелъ въ града ни и се заелъ съ преустройството на училището, явила се нужда отъ повече учителски сили и главно отъ учители, които сж посветени въ новитѣ педагогически методи. Препоръчанъ отъ Несторъ Марковъ, пльвенското училищно настоятелство поканило за учителъ Пано Рогозаровъ. Четиритѣ години, които той е прекаралъ въ Пльвенъ, е времето, презъ което се отбелѣзва единъ значителенъ подеиъ

въ просвѣтното и културно дѣло на града ни. Шепантусазирани „даскали“ сж раздвижили духоветѣ, раздухали нови стремежи, разлалили националното чувство. Тѣ обединили около себе си всичко по-будно, по-сѣмло, по-жадно за народополезна дейность. И когато си спомнимъ за това време на националенъ кипежъ, между фигуритѣ на скромнитѣ, но неуморими труженици заема мѣсто и Пано Рогозаровъ. Той е навсѣкжде и въ всичко идеенъ сподвижникъ на Несторъ Марковъ: членъ на революционенъ комитетъ, учитель

на младежъта, водителъ на старитѣ, основателъ на общообразователното д-во „Съгласие“. Когато се основало читалището, членоветѣ му се събирали всѣки празникъ следъ отпускъ на черквата въ владишкия конакъ. Въ широката стая на конака, който се е намиралъ на сѣщото това мѣсто, дето днесъ се издига сградата на пльвенското кметство, насѣдали на миндеритѣ присѣстващитѣ подлагали на общо обсъждане всички въпроси, които вълнували тогава българския народъ. Получавали се излизачитѣ български вестници въ Цариградъ и по таенъ пжтъ сж допадали и вестници отъ Ромъния — органи на революционната емиграция. Пристигането на вестници е било събитие, което събирало на събрание всички почти членове на читалището. Обичай е било, единъ да чете весника и следъ четенето се подхващали

разяснения и обсъждания. Обикновено Пано Рогозаровъ се е нагърбвалъ съ мисията на четець — той ималъ хубавъ гласъ и четѣлъ отчетливо и увлѣкательно. Той е билъ нѣщо и като библиотекаръ, доставялъ е вестници и книги за читалището и се грижилъ за тѣхното съхраняване.

Както повечето отъ тогавашнитѣ учители, Пано Рогозаровъ е владѣлъ добре турски и гръцки езици, отъ които езици е направилъ и нѣколко преводи. Особено много е услужвалъ на населението съ преводи на документи отъ турски на български.

Последнитѣ години на живота си той е прекаралъ въ родния си градъ, дето и починалъ на 31 май 1893 г.

Неуморенъ радетелъ за народна просвѣта, напоенъ съ свободенъ духъ и съ жаръ, отзивчивъ и патриотъ той е оставилъ навсѣкжде, дето е престоявалъ като учителъ, мили спомени. Въ напреднала възраст, осененъ съ блѣсъкъ на едно минало, изпълнено съ борби и стремежи за националното ни възмогване, той се е ползувалъ съ голѣмо уважение съ името „даскалъ Пано“.

А. И. Кръстановъ

Впечатления отъ село.

Въ началото на м. февруари н. г. комитетата на Плъвенския окръженъ читалищенъ съюзъ ме замоли да посетя нѣкои по-голѣми селски пунктове на нашата, Плъвенска околия, въ която има организирани читалища и въ които да държа научни беседи по предметъ, който би представлявалъ интересъ за нашето селско население. Въ първиятъ моментъ на поканата азъ се позамислихъ малко, дали ще мога наистина да дамъ нѣщо популярно-научно, съ което да възбудя поне любопитството на нашия стопанинъ, земеделецъ и скотовъдецъ въ село. И особено въ сегашно време, когато партийността и изобщо политическите въпроси сж взели такъвъ широкъ размѣръ и надмощие надъ всѣкакви научни въпроси не само въ най-голѣмитѣ наши културни центрове — градоветѣ — но и въ нашитѣ села.

* * *

Съ такава резервираностъ и такива разсуждения въ себе си, азъ се съгласихъ да направя единъ опитъ на посещение въ нѣколко села. Смѣтнахъ, че най-подходяща тема за една такава научна беседа ще бѣде „Паразитни червеи въ тѣлото на човѣка (и то предимно тениитѣ)“. — Спрѣхъ се върху тази тема, затова, защото въ нея има моменти и елементи, които засѣгатъ съвършено отблизо и непосредствено, „собствената кожа“, както на нашия стопанинъ така и неговитѣ най-близки съратници въ борбата му за съществуване: неговия воль, крава, овца, свиня, куче, котка — съратници, — съ които той живѣе толкова близко и толкова много време заедно. Мислѣхъ си, че ако успѣя да представя една ясна картина за развоя на тѣзи паразитни червей предъ погледа на нашия селянинъ — развой, който обхваща както самия него, така и собствения му добитъкъ — той ще придобие вѣрна и истинска представа за едни голѣми и опасни свои врагове — паразитнитѣ червей, каквито сж тениитѣ, трихинитѣ, глиститѣ и пр.. А заедно съ това той ще узнае и срѣдствата, които може да употреби за предпазване и защита, както на себе си, така и на добитъкътъ си, който цени повече отъ челядта си.

* * *

Първото село, което посетихъ на 12 февруари н. г. бѣ Одрне. Настоятелството на мѣстното читалище бѣ уведомено своевременно и то имаше грижата да разгласи събранието, което се състоя въ салончето на тѣхната широка, свѣтла и нова програмназая. Имаше посетители около 90 души, повечето отъ които бѣха млади (18, 20 и 25 год. възраст). Заслужава да се отбележи присѣтствието на около 15 момичета — селянки. Всички присѣтствующи следятъ съ видимъ интересъ изложението на беседата, която трая 1 часъ и 15 минути. Следъ свършване на беседата, поискахъ отъ слушателитѣ си да запитватъ за нѣща, които не сж разбрани или пъкъ сж въ връзка съ изложеното. Запитва единъ, втори, трети. Нѣкои ми съобщаватъ интересни факти и свой наблюдения, на които азъ съ охота се опитахъ да дамъ освѣтления.

На следуюция день — 13 февруари — посетихъ с. Вълчи-Трънъ. Тукъ настоятелството съ още по-голѣма грижа бѣ разгласило събранието, което се състоя вечерта въ основното училище. Широката зала на училището се указа тѣсна за публиката. Надъ 200 души селяни бѣха дошли да чуютъ беседата. Направи ми впечатление, че въ това село по-голѣмата частъ отъ слушателитѣ бѣха надъ 30 годишна възраст; младежитѣ бѣха, сравнително възрастнитѣ, много малко на брой. И тукъ, както въ Одрне, посетителитѣ слушатъ съ внимание и интересъ. Следъ свършване на беседата, която трая повече отъ часъ и половина, мнозина отъ слушателитѣ съ охота запитватъ и искатъ допълнителни и повторни обяснения.

Каруцарѣтъ, който ме съпроводи до гарата, изпята не можеше да намѣри думи, съ които да ми се „похвали“ че, както той, така и неговитѣ приятели, които сж били на беседата, сж останали много доволни и благодарятъ за това, което сж чули тази вечеръ,

„Такива сказки сж полезни за насъ, защото при тѣхъ нѣма кавги, както при другитѣ сказки, въ които все за политика се разправя, свършватъ съ раздори, хули и нищо полезно не можемъ да научимъ. Сега азъ узнахъ, какъ може овцата, кучето и човѣка да се заразятъ отъ въртоглавия червей“.

* * *

На 20 февруари посетихъ с. Левски. Стигнахъ въ 13 часа. Събранието бѣ разгласено за 14 часа. Въпреки извънредно неблагоприятното, силно вѣтровито и снѣжно време, къмъ 14 часа специалния и собственъ салонъ на читалището почна да се пълни отъ посетители. Тукъ публиката е смѣсена отъ граждани, гражданки и селяни. Въ настоятелството влизатъ много будни, интеллигентни и деятелни, лица. И тукъ, както при първитѣ села, държахъ беседа на сжщата тема. Вниманието, интересътъ на публиката бѣше почти на сжщата степенъ, както и презъ първитѣ дни въ другитѣ мѣста. Въ запитванията вземаха участие и жени.

* * *

Съ две думи мога да подчертая, че впечатленията, които изнесохъ отъ посещението на споменатитѣ три села ме приятно изненадаха. Смѣтамъ, че интересътъ въ нашето село и къмъ популярно научни въпроси може да се възбужда, да се поддържа и да се развива и по-нататъкъ, ако по-често бива посещавано въ празнични дни, особено презъ зимния сезонъ, и ако периодично се даватъ беседи, които да засѣгатъ разнитѣ области на стопанския и личенъ животъ на нашия селянинъ. Въ такъвъ случай неговия интересъ би се разнообразилъ, разширилъ и закрепилъ. Отъ това ще бѣде само доволенъ, както сказчикътъ, така и неговитѣ слушатели. Нека управата на читалищния съюзъ разшири въ това направление своя планъ и дейностъ, чрезъ която ще даде единъ чувствителенъ тласкъ на просвѣтата въ нашето село.

Ив Дановъ

Библиотечниятъ сгради.

Помъщението играе твърде важна роля за библиотеката. То дава възможност да се събира книжното имущество и да се запазва отъ повреда и разпиляване. Освенъ това, то служи на интереситъ на публиката, на която дава разни удобства при заниманията ѝ. Най-после добре построеното помъщение позволява безъ голъмъ трудъ веднага да се намира потрѣбната книга посрѣдъ натрупаното множество други, а това обстоятелство води къмъ подобрене на операциитъ въ библиотеката и много бърже читателитъ биватъ удовлетворявани, което така сжщо има много сжществено значение.

Идеалътъ на всѣка библиотека е да си има тя собствено здание. Наемното помъщение е винаги временно, не може да има всичкитъ необходими приспособления, тъй като тѣ носятъ малко или много специаленъ характеръ. При това още тежестъта на книжното имущество и опасността отъ пожаръ правятъ библиотеката нежеланъ квартирантъ. Колкото е по-голѣма библиотеката всѣкога рискува да попадне въ твърде тежко положение, ако следъ изтичане на контракта ѝ той не може да се продължи или ако инвентарътъ така се разрастне, че трѣбва да се смѣни помъщението, а при това положение не трѣбва да се забравя превозътъ на книжното имущество, работа която е свързана съ много голѣми трудности.

Постройката на библиотечното здание е работа само на специалиста, но предъ видъ на това, че въ смѣтката трѣбва да бждатъ взети подъ внимание много технически условия и особености за дадена библиотека, като количеството на наличнитъ томове книги, всѣкигодишното ѝ увеличаване, начинитъ за ползуването отъ книгитъ и тъй нататъкъ, то потрѣбно се явява предарително да се постигне съглашението между архитекта и библиотекарътъ или управлението на библиотеката, иначе възможно е, че даже зданието само за себе си да бжде прекрасно на видъ, ала да е неудовлетворително за широкитъ научни нужди и специални научни изисквания на библиотеката.

За постройка на едно библиотечно здание винаги се избира открито мѣсто, нѣкакъвъ площадъ, за да бжде отдалечено зданието отъ други огнеопасни здания, каквито сж напр. фабрики и др. Библиотеката трѣбва да се намира въ района, който тя ще обслужва; ако обаче тя е предназначена за всичкото население на даденъ градъ, то следва да се постави въ най-централното му мѣсто, но не геометрическиятъ му центъръ, разбира се.

Зданието трѣбва да бжде построено така, щото впоследствие, когато се яви нужда, да може разширяването му да се извърши леко. За тая целъ твърде важно е щото още въ самото начало, когато се определя мѣстото за библиотеката да се запази по-голѣмъ участъкъ мѣсто. Отъ неотдавнашното минало е известно, какъ е била стѣснена Парижката национална библиотека, която дълго време не е могла да претърпи къмъ необходимитъ пристройки къмъ зданието си, до като най-после, следъ многогодишни безплодни ходатайства и преговори, ѝ се удало да вземе съседния участъкъ мѣсто, като заплатила за него една баснословно голѣма сума. Потрѣбно е сжщо така, щото зданието по своятъ характеръ да допуска различни пристройки, които биха му послужили като продължение.

Още старитъ писатели въ своитъ съчинения сж ни дали нѣкои указания относително библиотечното

здание. „Библиотеката трѣбва да бжде обръната на изтокъ“, казва Витрувий (De Architectura, lib. 6, cap. IV.).

Необходимо е зданието да бжде запазено отъ влага, която действува лошо на книгитъ и е вредна за здравето на хората, които се занимаватъ въ библиотеката. Като предупредителни мѣрки въ такъвъ случай служатъ солиднитъ основи съ асфалтови, бетонни и други непроницаеми настилки и добра вентилация.

Практични сж електрическитъ вентилатори. Споредъ мнението на чикагския архитектъ Петонъ, специалистъ по постройка на библиотеки, въ библиотечнитъ зали, гдето се събира много публика, трѣбва да се правятъ вентилатори по 900 кв. с. м. за всѣки десетъ человекъ. Освенъ изкуствената вентилация, широко трѣбва да се приложи и естествената вентилация. Презъ топлото време на годината трѣбва по-често да се отварятъ прозорцитъ, за да се провѣтрява не само помъщението, но и самитъ книги.

Отоплението и освѣтлението на библиотечното здание така сжщо има сжществена важностъ. Предпочита се предъ всѣко друго — централното отопление, водно или парно. Отопление съ обикновени желѣзни печки представлява голѣма опасностъ въ пожарно отношение и затова трѣбва да се избѣгва.

Освѣтлението въ зданието на библиотеката трѣбва да бжде устроено така, щото въ книгохранилището да може всѣкога да се намира всѣка книга, а въ залитъ — да се занимаватъ, безъ да напрѣгатъ зрението си. Освѣтлението се прави или отгоре, чрезъ стъкленъ куполъ, стъкленъ покривъ, или, което е по-удобно отъ всичко, — странично. За твърде обширнитъ помъщения прозорцитъ трѣбва да бждатъ високо отъ пода, тогава тѣ даватъ повече свѣтлина (Петонъ).

Колкото се отнася до изкуственото освѣтление, то най-хубаво е, безспорно, електрическото. Въ книгохранилището достатъчно е да има лампички надъ проходите между шкафоветъ. За търсене книги въ най-отдалеченитъ ягли твърде удобни се явяватъ движушитъ щепелни лампички.

Въ читалнята зала се поставятъ стоящи или висещи лампи съ зелени абажури. Твърде добри сж така сжщо джговитъ фенери, които отражаватъ свѣтлината отъ тавана: тѣ даватъ на всѣкъде въ стаята равна мека свѣтлина, която напълно замѣнява дневната и отстранява необходимостъта отъ лампи върху самата маса.

При инсталирането на електрическо освѣтление необходимо е да се обръне внимание на добрата изолация на жицитъ, инкъ тѣ сами могатъ да послужатъ като причина на пожаръ.

Обаче, колкото и свършено да бжде направено зданието на библиотеката, то никога напълно не може да се изключи възможността отъ пожаръ, и затова необходимо е да се взематъ мѣрки предварително. Тѣй като най-важно е да се запази отъ огъня книжното имущество, то следва книгохранилището да бжде построено отъ огнеупорни материяли.

При постройката на библиотечното здание трѣбва да се обръне голѣмо внимание не само на неговата външна красота и хармония на линиитъ, но така сжщо и на удобствата и специалнитъ приспособления. Обширността на помъщението далечъ не е тождествена съ неговитъ удобства. Съвремената наука иска,

щото книгохранилището да заема не твърде голъма площ и да не бъде то разпиляно по цѣлото здание, а, напротивъ, то трѣбва да даде възможность да се съсредочатъ всички книги на едно мѣсто, съ което ще се даде възможность да се търсятъ бърже по полицитѣ тия книги, както и удобната изолация на книгохранилището отъ останалото помѣщение.

Сжествуватъ два типа книгохранилища. Първиятъ отъ тѣхъ на времето си се е ползувалъ съ голъмо разпространение. Това книгохранилище представлява една голъма зала, въ която по стенитѣ по всичката имъ височина има шкафове; тѣ сж обградени отъ нѣколко реда галерии, по които трѣбва да се обикаля, за да се търси и достави исканата книга. Освѣтлението, обикновено, се устройва отгоре, чрезъ стъкленъ куполъ, а понѣкога се усилва съ прозорци, поставени въ дълбочинитѣ на нишитѣ. Тѣй като при тоя начинъ за уреждане на книгохранилището голъмата площ отъ залата остава свободна, то нея я използватъ, като тукъ уреждатъ читалнята зала, кждето нареждатъ по срѣдата и маси и столове. Това, разбира се, има своитѣ неудобства, затова, защото постоянното ходене на служащитѣ по галериитѣ, за да търсятъ или редятъ книгитѣ, всѣкога пречи на посетителитѣ четци. Обаче, тая система има твърде значителни недостатъци; когато книгохранилището стане тѣсно, трудно би могло да се разшири; много мѣста оставатъ празни; употрѣбвява се се излишно отопле-

ние и освѣтление; за да се достави една книга, трѣбва не само да се качите на нѣколко етаж, но и да обиколите частъ отъ галерията на даденъ етажъ, тѣй като стълбитѣ се правятъ само въ жглитѣ; въ горнитѣ галерии става нетърпимо горещо, отъ което пострадаватъ и силно се развалятъ книгитѣ. Въ пожарно отношение галериитѣ представляватъ най-голъма опасность, книгитѣ е невъзможно да се спасятъ.

Предъ видъ на всичкитѣ тия съображения, американския библиотеченъ съюзъ още презъ 1881 г., е взелъ резолюция, щото ни едно отъ строящитѣ се въ бждеще въ Америка библиотечни здания да не се придържа въ тоя типъ.

Съ грамаденъ успѣхъ се ползува въ последно време така наречената *магазинна или кафезна система* за книгохранилище (Magazin System, staks, която измѣсти първата. Основния принципъ на магазината система е тоя, че шкафоветѣ сж поставени въ паралелни редове посреде стаята. При това шкафоветѣ се правятъ двустранни, т. е. поставятъ се полици и отъ едната и отъ другата страна. Между двойнитѣ редове шкафове се оставятъ проходи широки около два метра. Голѣмитѣ книгохранилища се раздѣлятъ на малки етажи, приблизително два, до два и половина метра височина, за да могатъ да се взематъ книгитѣ безъ помощта на стълба. Отъ единя въ другия етажъ водятъ жѣлезни стълби.

Ф. Каницъ.

Плѣвенъ въ 1871 година.

(Продължение отъ бр. 1.)

Близко до Мютевелията, който получаваше не по-малко отъ 200000 франка доходи, двама други богати собственици — земледѣлци произхождаха сжщо така отъ рода на единъ български войвода; за тѣхъ се говори, че грижливо пазили документитѣ за боярскитѣ привилегии на родоначалника имъ. Азъ самъ имахъ случай да видя, колко тѣзи особи бѣха любезни и гостоприемни. Тѣ ме приеха въ една къща въ съседното село; стаята бѣше великолепно измазана и миришеше приятно отъ градината.

Двамата брата проявяваха голѣмъ интересъ къмъ историята и работитѣ на древността; отъ деликатность азъ не се докоснахъ относно въпроса за тѣхнитѣ семейни документи.

Азъ не изпуснахъ да се запозная и съ Ованесъ Аладжадиянъ, който бѣше прочутъ дори до Стамбулъ като колекционеръ или по-скоро като търговецъ на стари монети. Малко преди това той бѣ отправилъ за Атина едно голъмо количество гръцки монети, вѣроятно хитро взети отъ несведущитѣ селяни за смѣщна цена, и той можѣ да ни покаже стари монети, ала безъ стойность.

Той разправи затова пкъ много измислици за съседнитѣ казарми и за развалинитѣ на единъ замъкъ въ Кайлъка. Той имаше манията да търси съкровища; той се стараше да намѣри магическата пръчица, която би му разкрила заровенитѣ богатства. И мжно е да победишъ съ разумни доводи едно така дълбоко вкоренѣно суевѣрие. Аладжадиянъ ми каза усмихнато: „Вие, европейцитѣ, знаете толкова нѣща; вие трѣбва да можете да откриете и скрититѣ съкровища!“

На другия день въ зори азъ пристигнахъ въ конака, за да присѣдствувамъ при заминаването на хайдутитѣ. Осемтъ разбойници бѣха вече наредени въ

малкия дворъ, едни отъ тѣхъ бѣха разбойници по душа и сърце, прави и горди, другитѣ пкъ бѣха по-срамежливи отъ опитомени животни. Тѣ бѣха тѣзи, на които родителитѣ безспирно, ала напразно, искаха прошка. Тежкитѣ вериги, съ които ржцетѣ и вратоветѣ имъ бѣха натоварени, ги оковаваха здраво въ две групи. Поздравлявайки Мехмедъ бей за хубавата плячка, азъ чувствувахъ леко вълнение, като си мислихъ за веселитѣ другари на окованитѣ бандити, които върлуваха свободно по пжтищата и джбравитѣ.

Плѣвенъ е разположенъ на 120 метра надъ морското равнище въ откритата долина на Тученишката рѣка, въ която се влива Гривишката бара, на 7 километра северозападно отъ града се влива въ Вита. На североизтокъ единъ пжтъ води презъ Чалжсоватъ за Никополъ; на северозападъ другъ води къмъ Рахово на Дунавъ. Градътъ е пресѣченъ отъ голѣмото шосе Русчукъ-София и най-сетне единъ четвърти пжтъ води на югъ презъ Бохотъ и Ловечъ за Балкана. Тѣзи много важни пжтища, съседството съ дългия 95 метра мостъ на Вита, хълмиститѣ поляни, които го окръжаватъ и които надминуватъ 100 метра, всичко това прави Плѣвенъ една стратегическа първокласна позиция, както това римлянитѣ сж го вече признали. Всичкитѣ склонове на долината въ която се издига града сж покрити съ овощни градини и лозя. Гледанъ отъ северъ, Плѣвенъ има очарователенъ изгледъ.

Голѣмитѣ боеве около Плѣвенъ въ 1877 г. бѣха предшествувани отъ единъ фактъ почти непознатъ, който даде града за нѣколко часа въ ржцетѣ на руситѣ. Въ първитѣ дни на юлий 1877 г. около 40 души казаци прекосили града и се отправили къмъ конака на каймакамина. Слушало се навсжде по улици-

тѣ: „Руситѣ! ето руситѣ!“ Панически страхъ обхва-
налъ турското население; околийския началникъ, мед-
жлиса, шепата стражари, които пазили конака, две-
стата души гарнизонъ били побъркани отъ крайното
хладнокрѣвие на казацитѣ, които поискали съ най-
голъмо спокойствие да ги нахранятъ. Всички поми-
слили, че голѣмата руска войска следвала този мал-
къ авангардъ. Следъ като тѣзи разузнавачи пили
по чаша вино, и офицеритѣ имъ събрали сведения за
силитѣ на турцитѣ въ Плъвенъ, тѣ извикали ура въ
честь на царя и великия князь Николай, и изчезнали
тѣй бързо, както и дошли, надевайки се да превзе-
матъ подиръ малко време окончателно града. Четири
дни подиръ падането на Плъвенъ (10 декемврий 1877
г. н. стилъ) обсадната войска напус ала Плъвенъ, за
да поддържи операциитѣ на генералъ Гурко по пѣтя
за София и на генералъ Радецки срещу Шипка и Ка-
занлъкъ.

Градътъ презъ тази петмесечна обсада не по-
страдалъ почти. Моралнитѣ страдания били по силни,
особено за християнитѣ, къмъ които винаги били от-
правяни укори, че тайно симпатизирали на московци-
тѣ — врагове. Около 70 турци, обвинени че терзае-
ли жителитѣ българи били изпратени въ Сибирь; мно-
го се изселили, и въ Плъвенъ, както въ всички гра-
дове на младото княжество, населението и благосъ-
стоянието намалѣли.

Тученишкото дефиле, което следвахъ напускайки
Плъвенъ, скоро се стесни тѣй, че високитѣ му варо-
вити стени изглеждаха, че се събиратъ. На лѣвиятъ
брѣгъ две тимули¹⁾, а на дѣсниятъ развалини съ ос-
лепителна бѣлизнина като че бдеха надъ дефилето,
чието мълчание се прекъсваше само отъ правилното

¹⁾ Тимула — надгробна могила.

биене на една воденица. Следъ нѣколко минути едно
глухо бучене отлѣво ни накара да вдигнемъ глави.
Това бѣше струята, която изтичаше изъ скритото въ
Кайлъшката пещера езеро. Споредъ народната леген-
да това езеро криело огромни съкровища. Население-
то вѣрва, че е толкозъ широко, че параходи могатъ
да плуватъ въ него. Изследванята на Лежанъ раз-
рушиха тази илюзия. Това бѣше единъ отъ обикно-
венитѣ водопроводи, които сж особеностъ на варови-
титѣ формации, и каквито въ голѣмо количество мо-
гатъ да срещнатъ въ Каринтия и Черна-гора.

Азъ преминахъ брода на рѣката и воденъ отъ
едно овчарче изкачихъ скалата чакъ до замъка, отъ
който имаше малко останки и които Лежанъ можѣ
да отождестви съ Dorigonibus¹⁾ отъ картата на Пев-
тингеръ.

Презъ боеветѣ около Плъвенъ Кайлъка се е
включвалъ въ защитителната позиция на Зеленитѣ
гори, срещу които бѣха отправени геройскитѣ атаки
на генералъ Скобелевъ.

Когато на 9 юлий после пладне 1871 год. азъ
слезнахъ отъ развалинитѣ на римската крепостъ къмъ
източния склонъ на Зеленитѣ гори и вървѣхъ къмъ
Бохотъ, азъ не можахъ да предчувствувамъ, че шесть
години по-сетне могъщата руски царъ ще настани сво-
ята главна квартира въ една отъ тѣзи бедни кщич-
ки и че оттамъ той би ми изпратилъ високия знакъ
на своето благоволение зарадъ моитѣ географически
изследвания на България.

¹⁾ DORIONIBVS се е намиралъ при днешното село
Слатина, ловешко, 13—14 клм. северно отъ гр. Ловечъ, и
е билъ военна станция на пѣтя отъ Ескусъ (до с. Гигенъ
на Дунава) за Пловдивъ презъ Троянъ и Стара-планина.

Преведе: дружественъ членъ К. С.

Г. П. Домусчиевъ.

Спомени за дѣдо

Толкова години има отъ какъ той напусна жи-
витѣ... И все пакъ като да го виждамъ и слушамъ
сега — тѣй сж пресни споменитѣ ми за него. Гледамъ
го, прегърбень, сѣкашъ тежатъ на рамената му цѣли
вѣкове. А току вижъ, ако е потрѣбно да учуди младо
и старо, подскочилъ като пѣтле... Богъ да го прос-
ти, а тука животъ и здраве!

Нѣщо внушително съмъ запомнилъ въ неговата
стогодишна фигура. По високото чело и сухитѣ хлѣт-
нали страни се преплитатъ толкова различни брѣчки.
Би казалъ човѣкъ, че това сж видимитѣ пѣтица на
неговата мисль. Отъ голото му и лѣскаво като огле-
дало теме се спускатъ въ страни бѣли коси и завър-
шватъ край ушитѣ съ кждрици. Тия коси нѣматъ опу-
шенъ и рѣждивъ видъ като у много старци, а среб-
ристо бѣль. Брада винаги брѣсната — сѣкашъ въ
разрѣзъ съ обичаитѣ на онова време. Устата ѣ кжситѣ
бѣли мустачки сѣкашъ че се кривятъ подъ голѣмия
орловъ носъ. А ония зеленикави и будни очи като за-
играятъ подъ строго нависналитѣ вѣжди...

И зиме и лѣте азъ го помня все еднакво обле-
ченъ — въ кжса салтамарка и джнести потури отъ
черно брашовско сукно. А животъ толкова простъ и
естественъ: нито спиртъ, нито тютюнъ, нито нѣкакви
други излишества. Само една единствена и винаги
постна храна. Съвсѣмъ нарѣдко ще си позволи съ два
прѣста емфие. Но съ такова достойнство вади кутий-
ката отъ пояса и смърка...

Инакъ не бихъ ималъ смѣлостта да ви го пох-
валя — спривавъ, гордъ, не търпи чуждо мнение. Но

понѣкога, макаръ и много на рѣдко, ще рече да се
поразвесели и току вижъ почналъ на пресипналъ ба-
ритонъ —

Велико, Велико,
Тънка бѣлолико,
Кой ти купи този
Шамаладжа кинтишъ?¹⁾
Купи ми го купи
Вако симитчия
Вако тафраджия²⁾
И зиме и лѣте
Съ него да ходя!

Освенъ тая той обичаше и друга една хоровод-
на пѣсень:

Че отидохъ, че отидохъ,
Въ село Гжгриня,
Та найдохъ, та найдохъ
Мома въ градина.
Че бере, че кити
Червенъ трандафилъ:
По много, по много
На бѣло лице,
По малко, по малко
На руса коса;
Пресѣгнахъ, прегърнахъ
Да я цѣлуна —
Душа и, душа и
На зло мереше:
На чофранъ, на копранъ,
На ранъ босилякъ!

Най често тая пѣсенъ той завършваше и съ игра. Па прехване двата края на джнеститѣ потури и като заситни . . . А баба не може да се събере въ кожата си — като заклати глава, като се замуси.

Все въ такива минути на душевно разположение на дѣдо ще скимне да помене нѣщо и за своитѣ млади . . . И ние се мжимъ да си го представимъ толкова младъ — едвамъ осемнадесетъ годишенъ, съ слабо наболи мустаци и живъ погледъ; облеченъ въ колчаклий беневерци, сърменъ жамакенъ и накривенъ на дѣсната вѣжда фесъ. Съ особена гордостъ той си спомня за това време на щастлива младостъ . . . Но вижъ, баба и по този въпросъ е на особено мнение. „Уфъ“ ще го стрелне тя съ разперени прѣсти скритомъ и полузасмѣна.

Чудно умѣше да разказва дѣдо изъ миналото, изъ тъмното и далечно минало. Въ това умение да разказва имаше нѣщо силно и непобѣдимо . . . Такова, което непременно ще те накара да отворишъ дори уста и да се обърнешъ цѣлъ на слухъ. Въ неговия разказъ имаше нѣщо одушевлено, просто, близко на детската душа. Може би въ това се криеше тайната да омайва и владѣе той своитѣ слушатели. Години наредъ, следъ него, азъ слушахъ такива учени хора . . . И никой отъ тѣхъ не можа тъй мощно да завладѣе мислитѣ ми, цѣлото мое същество.

Всичко слушано отъ него е една чудна епопея — отъ ония, които често си отиватъ заедно съ своя познавачъ. И до днесъ то извиква у мене мѣка и умиление за ония простички и наивни времена. И всичко е тъй живо въ паметъта ми като да съмъ го слушалъ вчера.

Като сега го виждамъ — седналъ до печката следъ вечеря. И разказва сериозно и съ нѣкаква унесеностъ за чумената година . . .

Много обичахме ние голѣмитѣ празници най вече бждни вечерь. На такива празници дѣдо биваше особено разположенъ. Може би, защото тогава той се виждаше всредъ най голѣмъ кръгъ свои близки . . . Между толкова синове и внуци той сѣкашъ подмладяваше и ставаше тъй приказливъ.

Незнамъ защо такива празници непременно сж свързани съ спомнитѣ за зима . . . Навънъ тежко е нависнала дълбока и тъмна нощъ, Снѣгътъ тихо и бавно застила всичко. А въ стаята е тъй удобно и спокойно. Тайнствено мждука кандилцето и буди нѣкаква чудна утѣха. По засълзенитѣ и тъмни прозорци играятъ меко заритѣ отъ догарящата печка. Отъ това понѣкога сѣкашъ едвамъ се очертава пламъка на свѣщъта.

Свършва се най сетне сита вечеря, заглъхватъ и шегитѣ. И всички постепенно се унисатъ въ хубавата и картинна речъ на дѣдо . . . Слушатъ всички за лошитѣ срѣщи въ потайна доба.

Понѣкога дѣдо се увлича и въ спомени за вѣщичитѣ. И съ една чудна и неподражаема пластичностъ ни дава представа и за тѣхния животъ . . . Оскждно, но много живо си спомнямъ разказитѣ му и за тоя родъ зли духове.

Ами да ви кажа какво направи една такава вѣщица и съ Колю Дръндарина? . . . И то бѣше преди много години. Ергенъ бѣше, човѣка, и ималъ обичай да си ношува въ дюкяна. Не щешъ ли, една сутринъ става рано и почва да дрънка памука . . . А презъ отворения малко кепенкъ свѣтлината отъ свѣщъта едва прониква на улицата. По едно време чува: „помози Богъ!“ Сторило му се, че го поздравява нѣкой под-

ранилъ еснафинъ . . . И отговаря му: „далъ ти Богъ добро“. Но следъ малко пакъ сжщия гласъ: „помози Богъ“. Тоя пхтъ вече разбралъ, че работата отива на подбивъ . . . „Е, върви по дяволитѣ!“ кипналь Колю Драндарина. Че като казва нѣщо: фърррр! Вдига глава и що да види черна кокошка хвърчи изъ дюкяна и му распилява памука . . . И ужъ я хваща, а гледа — въ ржцетѣ му нищо!

Но отъ всичкитѣ разкази на дѣдо най много се е връзалъ въ паметъта ми оня за каракончо. Самъ азъ не мога да си обясня това. Може би, защото покрай страшното, въ тѣхъ има толкова забавно и палячовско . . . Ахъ, да мога да предамъ всичко това съ простата и жива речъ на дѣдо!

Сжщо тъй азъ не мога да си обясня защо тия разкази сж свързани съ споменитѣ и за кжсна есенъ. Отдавна студената нощъ е разперила криле. По широкия дворъ не се вижда нищо отъ мъгла. Тя е толкова напоена съ влага — чува се какъ капятъ стрѣхитѣ. Тъкмо въ такава нощъ дѣдо изварява ракия въ зимника. А последния е толкова далеко — на другия край на двора . . . Ако нѣкой има куражъ нека после си отиде самъ въ кжщи!

Но какво ни тегли тамъ, въ онзи полутъменъ и слупенъ зимникъ? Ами че тамъ е тъй студено, неприветливо. На едната страна се мждрятъ три голѣми бѣчви съ вино. Край тѣхъ се точатъ до самитѣ врата нѣколко реда сѣчени дърва. По напрѣчнитѣ греди на тавана висятъ сплитове лукъ и сушени пиперки. Мирише на втасало зеле и сегисъ тогисъ току полази нѣкой плѣхъ. И все пакъ на всинца ни се иска да прекараме тамъ нощъта . . . Дали защото на утрешния день е св. Андрея и по обичая въ казаня ври царевича? Не, искаме да сме тамъ защото и дѣдо е тамъ . . . И знаемъ, че той ще ни разкаже нѣщо за каракончо.

Отъ заритѣ на пещъта фигурата на дѣдо изглежда сѣкашъ задрѣмала. Огънатъ въ кожухъ и съ нахлупенъ до ушитѣ калпакъ той изглежда сякашъ по дребенъ. Край него, на колело, чакаме съ нетърпение да почне. По озаренитѣ отъ пещъта наши лица се чете дори желание да не го расърдимъ . . . Но той не забравя защо чакаме

— Много пакости правеше на хората тоя дяволъ! До като седишъ тъй и си мислишъ, току се подаде отъ нейде неговата мутра. Ей такава една раскривена — ушитѣ му голѣми и шрѣкнали на горе като на конь, устнитѣ му червени като кръвь и избърнати навънъ, очитѣ му светятъ като огъня въ тая пещъ, зжбитѣ му остри и голѣми и като засърца съ тѣхъ. Ако си стоишъ мирно на мѣстото, ще почне да те замѣря съ бучки прѣстъ. Ако пѣкъ скочишъ, току вижъ — уфейкаль

Дѣдо ви Яко, Богъ да го прости, веднѣжъ бѣше си изпатилъ отъ него . . . Въ ей такава една нощъ преварява си, човѣкътъ, ракията. И седи тъй, свитъ до пещъта като менъ, и внимава да не изпусне казаня. По едно време нѣкой му бичналь калпака . . . Дѣдо ви Яко не бѣше страхливъ и му дума: „мирувай, ще ти дамъ да разберешъ“. Но мирували каракончо? Следъ малко току грабва и калпака отъ главата му. Че, какъвто бѣше спривавъ стареца, като кипне . . . Па грабне едно запалено дърво отъ пещъта и бѣжъ подиръ каракончо. Обикаля цѣлия зимникъ — никой! А калпака си намѣриль нейде хе, задъ бѣचितѣ.

Съ дългия рѣженъ дѣдо разрява огъня въ пещъта. Веднага, следъ това, трепетно и весело заиграватъ отраженията на буйния огънь. Капризно тѣ се мѣтатъ ту по гредитѣ на тавана, ту по бѣचितѣ. Отъ това нѣкакви чудни и странно беспокойни сѣнки се отли-

1) Фустанъ отъ луксозенъ на онова време платъ, купенъ отъ азиатския градъ Шамъ, 2). Тафраджия — човѣкъ, който обича да се конти.

ватъ въ мрачния зимникъ. Въ тая чудна игра на свѣтлинѣ и сѣнки ние се вираме плахо... И струва ни се че, ха-ха, отъ нейде ще се покаже муцуната на каракончо.

Дѣдо преглежда внимателно цевъта, изъ която се очаква да потече ракия, и пакъ се свива до пещъта.

Ей тукъ, продължава следъ малко той, на завоя на улицата, има едно дюкянче... Отъ тридесетъ години насамъ то е запустѣло и порутено. Отъ много години вече въ това дюкянче бѣ свилъ гнѣздо каракончо... Вечеръ, по-късно, човѣкъ не смѣе да мине отъ тамъ. Нѣщо ще изрѣмжи отъ вжтре като мечка, а току вижъ — и нѣщо те ударило въ гърба. Веднажъ ми се случи да се върна въ къщи много късно... Още не извилъ покрай това дюкянче за нашата улица и хопъ — нѣкой се качи на гърба ми. Изкочиха ми очитѣ отъ зоръ... Тежи, проклетия дяволъ, като че на гърба ми има кола съ камъне!

Наскоро, следъ тая случка, той бѣше правилъ пакостъ и на Петраки Меджедийката... У тѣхъ, на дѣното на пруста, имало една глуха вратичка-отдавна закована и дори отвжтре замазана. Но тая вратичка се съобщавала съ запустѣлия дворъ на дѣдо ви Герги Мачача... Нещешъ ли, посрѣдъ нощъ и преди първи пѣтли, току скръцнала веднажъ тая вратичка. Услушва се Петраки Меджедийката — тежки стѣпки въ пруста... Изтрѣпналъ, човѣкътъ, отъ глава до пети! Една минутка само и току отваря нѣкой вратитѣ на спалнята... И ужъ въ стаята свѣтло отъ луната, а никога не вижда. Че като се стоварило нѣщо върху гърдитѣ му — щѣло да му извади душата...

Па взелъ да чете най-сетне на ума си „Отче Нашъ“ и каракончо го оставилъ на мира.

И унесени въ разказитѣ на дѣдо за каракончо намъ се струва че нѣма да има край тая чудна наслада. Но ето, чуватъ се гласове отъ вѣнъ — нѣкой отъ възрастнитѣ идатъ да навѣстятъ дѣдо. Тѣ нахлуватъ съ шумъ въ зимника и сѣкашъ поменъ не остава отъ предишната мистична и блажена тишина. Почватъ дѣлнични разговори. Мжжетъ се интересуватъ да знаятъ колко градуси ще излѣзе тая година ракията. У женитѣ, напротивъ, интереса е насоченъ по вече къмъ свадби и нови годежи. Казана вече не шуми, а хърка и клокочи сърдито. Той сякашъ наподобява нѣкакъвъ мѣничъкъ вулканъ. Отъ това дѣдо става все повече безпокоенъ и сякашъ не следи разговора. Всѣка минута той поглежда къмъ цевъта на хладилника... По забучената тамъ прѣчица съ заостренъ върхъ се очаква, сълза по сълза, да закапе ракия.

Нѣколко години следъ това азъ бѣхъ принуденъ да скитамъ далечъ отъ бащинъ кътъ. И нѣмахъ щастието да видя последнитѣ дни на дѣдо — видѣхъ само неговия гробъ. Но узнахъ, че той и до последния си часъ запазилъ сжщия здравъ и бодъръ умъ. И единъ день спокойно, сякашъ че се отнасяло за нѣщо обикновено, той сбявилъ на всички за своя край. И тихо и безболезнено, както се откъсва само узрѣлия плодъ, откъсналъ се и той отъ живота.

Ахъ, съ какъвъ свѣтълъ ореслъ е заобиколена сѣнката на тоя старецъ въ моитѣ спомени!

Л Ъ Т О П И С Ъ .

Окржжна читалищна сбирка. На 10 т. м. се състоя въ гр. Ловечъ третата редовна сбирка на съюзенитѣ читалища въ Плъвенския окръгъ. Бѣха се явили делегати отъ ловчанско, троянско, плъвенско и луковитско. За председател на сбирката бѣше избранъ д-ръ С. Съевъ отъ Ловечъ и за секретаръ К. Найденовъ отъ с. Хлевене, ловчанско. Н. В. Ракитинъ даде отчетъ за дейността на управителния съветъ. Ячо Хлѣбаровъ реферира на тема: „Читалищенъ съюзъ и читалищно законодателство“. Той основно освѣтли делегатитѣ по целитѣ и задачитѣ на читалищното дѣло, по неговото развитие и по главнитѣ положенія на приетия напоследѣкъ читалищенъ законъ. Съ убеждение, че тоя законъ иде на време да закрепи и подтикне читалищата, сбирката единодушно поздрави съ телеграма Министра на народното просвѣщение г-нъ Н. Найденовъ, който, схващайки голѣмата културна роля на самороднитѣ огнища на просвѣтлата, тури началото на читалищното законодателство. Следъ реферата се прие бюджета за 1927 г., възлизащъ на 118,000 лева, и се избраха управителни и провѣрителни съвети въ съставъ: Н. В. Ракитинъ, Я. Хлѣбаровъ, А. Илиевъ, Ив. Дановъ, М. Пановъ, М. Папазовъ, А. Икономовъ и Ст. Станчевъ. Телеграфически бѣха поздравени за любовта и щедростта имъ къмъ читалищното дѣло: пордимския общински съветъ и читалищнитѣ благотѣтели въ с. Пордимъ: Асенъ Николовъ отъ с. Микре, сега жителъ на гр. Варна, за

подаренитѣ отъ него 50000 лева на микренското читалище; читалищнитѣ благотѣтели въ с. Угърчинъ и други. Съ топли и насърчителни думи д-ръ Съевъ закри сбирката. Следната сбирка ще се състои въ гр. Троянъ.

Михаилъ Хр. Поповъ, нашъ съгражданинъ, завършилъ кралската консерватория въ Неаполъ, даде съ голѣмъ успѣхъ първия си концертъ. Той притежава феноменаленъ гласъ — силенъ, обработенъ и съ неженъ тембъръ. Ние се надѣваме, че въ скоро време той ще бжде гордостъ и слава на нашето изкуство. На първия день на Великденъ той даде голѣмъ концертъ въ полза на читалището.

Върховния читалищенъ съюзъ ще разиграе голѣма парична лотария въ полза на читалищата. Лотарията е разрешена и въ скоро време ще се пуснатъ въ продажба билетитѣ, чиято единична цена ще бжде петъ лева.

Илия Бърдаровъ държа въ дружествения салонъ на 14 и 15 того две сказки на тема: „Танцътъ въ миналото и настоящето“ и „Физическото и духовно самоубийство“, които бѣха добре изнесени, но не добре посетени. Ако публиката се отнася тѣй индиферентно къмъ сказкитѣ, нека не се сърди на читалищното настоятелство, че не може да уреди народни четения отъ мѣстни лектори.

РЕДАКЦИЈАТА НА „СЪГЛАСИЕ“ Е ВЪ ГР. ПЛЪВЕНЪ. ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ 50 ЛЕВА.

Молимъ редакциитѣ, на които изпрачае вестника, да ни изпрачатъ своитѣ издания.